

Niniejszy raport został zatwierdzony Uchwałą Rady Nadzorczej Banku Handlowego w Warszawie S.A. z dnia 26 maja 2010 r.

Informacje
w zakresie adekwatności kapitałowej
Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.
według stanu na 31 grudnia 2009

WSTĘP.....	3
-------------------	----------

CELE I ZASADY POLITYKI ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	5
--	----------

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE W ZAKRESIE ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ	7
---	----------

1. INFORMACJE Z ZAKRESU STOSOWANIA NORM OSTROŻNOŚCIOWYCH	7
2. INFORMACJE DOTYCZĄCE FUNDUSZY WŁASNYCH	9
3. INFORMACJE Z ZAKRESU PRZESTRZEGANIA WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 128 USTAWY - PRAWO BANKOWE	11
4. INFORMACJE Z ZAKRESU RYZYKA KREDYTOWEGO I RYZYKA ROZMYCIA.....	14
5. INFORMACJE Z ZAKRESU RYZYKA KREDYTOWEGO KONTRAHENTA	19
6. INFORMACJE Z ZAKRESU STOSOWANIA METODY STANDARDOWEJ DO WYLICZANIA KWOTY EKSPZYCJI WAŻONYCH RYZYKIEM (DLA KAŻDEJ Z KLAS EKSPZYCJI)	21
7. INFORMACJE Z ZAKRESU OBLICZANIA KWOTY EKSPZYCJI WAŻONYCH RYZYKIEM METODĄ WEWNĘTRZNYCH RATINGÓW	24
8. INFORMACJE W ZAKRESIE STOSOWANIA W WYLICZANIU WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH METODY WARTOŚCI ZAGROŻONEJ	24
9. INFORMACJE W ZAKRESIE RYZYKA OPERACYJNEGO.....	25
10. INFORMACJE W ZAKRESIE EKSPZYCJI KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM	25
11. INFORMACJE W ZAKRESIE NARAŻENIA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ POZYCJI ZAKWALIFIKOWANYCH DO PORTFELA BANKOWEGO	27
12. INFORMACJE W ZAKRESIE OBLICZANIA WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH NA KWOTY EKSPZYCJI SEKURYTYZACYJNYCH WAŻONE RYZYKIEM	27
13. INFORMACJE DOTYCZĄCE STOSOWANYCH TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO.....	27

WSTĘP

Niniejszy dokument został opracowany w celu realizacji Zasad polityki informacyjnej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w zakresie adekwatności kapitałowej¹ oraz spełnienia wymogów informacyjnych zawartych w Uchwale nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie *szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu*, jak również wypełnienia postanowień Dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie *podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe*.

Celem dokumentu jest przedstawienie osobom zewnętrznym, w szczególności klientom Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. (zwanej dalej Grupą) oraz uczestnikom rynków finansowych, strategii oraz procesów Grupy w zakresie zarządzania ryzykiem, informacji z zakresu struktury kapitału, narażenia na ryzyko i adekwatności kapitałowej, umożliwiających ocenę stabilności finansowej Grupy celem podejmowania decyzji ekonomicznych oraz utrzymania dyscypliny rynkowej. Dokument niniejszy stanowi uzupełnienie informacji zawartej w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku i odnosi się do niej tam gdzie to właściwe.

Zgodnie z wymogami Uchwały nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie *szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu*, Bank ogłasza informacje w zakresie adekwatności kapitałowej na podstawie danych skonsolidowanych, według stanu na 31 grudnia 2009 roku.

W przypadku, gdy informacje wymagane Uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego nr 385/2008 ujawniane są w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku, niniejszy dokument zawiera odesłanie do numeru noty objaśniającej do sprawozdania, w której informacje te są zawarte.

Ilekoć w niniejszym dokumencie użyte zostały niżej wymienione pojęcia, należy przez nie rozumieć:

Uchwała w sprawie adekwatności kapitałowej - uchwała nr 380/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie *zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym zakresu i warunków stosowania metod statystycznych oraz zakresu informacji załączanych do wniosków o wydanie zgody na ich stosowanie, zasad i warunków uwzględniania umów przelewu wierzytelności, umów o subpartycypację, umów o kredytowy instrument pochodny oraz innych umów niż umowy przelewu wierzytelności i umowy o subpartycypację, na potrzeby wyznaczania wymogów kapitałowych, warunków, zakresu i sposobu korzystania z*

¹ Zasady polityki informacyjnej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w zakresie adekwatności kapitałowej ustalone przez Zarząd Banku i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą dostępne są na stronie internetowej www.citihandlowy.pl w sekcji „Relacje inwestorskie”.

ocen nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej oraz agencje kredytów eksportowych, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu wymogów kapitałowych i współczynnika wypłacalności oraz określenia dodatkowych pozycji bilansu banku ujmowanych łącznie z funduszami własnymi w rachunku adekwatności kapitałowej oraz zakresu, sposobu i warunków ich wyznaczania,

Uchwała w sprawie funduszy własnych banków - uchwała nr 381/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie *innych pomniejszych funduszy podstawowych, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy uzupełniających banku, pomniejszych funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy uzupełniających banku oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu funduszy własnych.*

CELE I ZASADY POLITYKI ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

System zarządzania ryzykiem jest spójny w ramach Grupy, obejmującej Bank Handlowy w Warszawie S.A jako jednostkę dominującą wraz ze swoimi spółkami zależnymi (Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., Handlowy Leasing S.A.), z wyłączeniem podmiotów specjalnego przeznaczenia (tzw. wehikułów inwestycyjnych), spółek w likwidacji bądź w upadłości, a także jednostek nie prowadzących bieżącej, statutowej działalności.

Strategie i procesy zarządzania ryzykiem kredytowym (włącznie z ryzykiem kontrahenta i ryzykiem koncentracji), ryzykiem płynności, ryzykiem rynkowym, ryzykiem operacyjnym, ryzykiem nieosiągnięcia planowanego przychodu, jak również struktura i organizacja jednostek zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz rozwiązania zastosowane przez Grupę w zakresie pomiaru i raportowania tych ryzyk przedstawiono szczegółowo w notcie objaśniającej nr 47 „Zarządzanie ryzykiem” do Roczno skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku.

Grupa nadzoruje oraz zarządza również ryzykiem braku zgodności, które rozumiane jest jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa z uwzględnieniem regulacji międzynarodowych lub przepisów prawa innego państwa mających wpływ na działalność Banku, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.

Zasady dotyczące nadzorowania oraz procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku, określa „Polityka zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Handlowym w Warszawie S.A.” zatwierdzona przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Zgodność postępowania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi, regulacjami korporacyjnymi, standardami etycznymi oraz standardami dobrych praktyk jest integralnym elementem obowiązków służbowych każdego pracownika Grupy.

Zarząd Banku odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, opracowanie polityki zgodności i zapewnienie jej przestrzegania oraz podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności.

Jednostką organizacyjną, która wspiera swoim działaniem Zarząd Banku, jednostki organizacyjne Banku oraz nadzoruje spółki zależne w celu zapewnienia zgodności działania Grupy z obowiązującymi przepisami prawa, wewnętrznymi aktami normatywnymi, regulacjami i zasadami obowiązującymi w grupie kapitałowej Citigroup, jest Departament Monitoringu Zgodności.

Funkcja monitoringu zgodności (Compliance), którą realizuje Departament Monitoringu Zgodności jest niezależną funkcją obejmującą: identyfikowanie, ocenę, monitorowanie, testowanie, raportowanie i doradztwo w zakresie określenia ryzyka braku zgodności oraz zapewnienia zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Banku, zasadami postępowania oraz standardami dobrych praktyk.

Departament Monitoringu Zgodności jako jednostka koordynująca i monitorująca w Banku proces zapewnienia zgodności dokonuje corocznego przeglądu i oceny procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności, w ramach realizacji Roczego Planu Zapewnienia Zgodności i przedkłada stosowne informacje Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE W ZAKRESIE ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ

1. Informacje z zakresu stosowania norm ostrożnościowych

1) nazwa banku

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE S.A. („Bank”)

2) krótki opis jednostek, które:

a) są objęte konsolidacją pełną

Następujące jednostki objęte są konsolidacją pełną:

- Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.,
- Handlowy Leasing Sp. z o.o.,
- Handlowy Investments S.A.,
- PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji.

Poprzez spółkę Handlowy-Leasing Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie prowadzona jest obecnie działalność leasingowa Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.. Spółka utworzona została w wyniku połączenia Handlowy Leasing S.A. oraz Citileasing Sp. z o.o. w 2006 roku. Udział Banku w kapitale zakładowym spółki z uwzględnieniem udziałów pośrednich wynosi 100%.

Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. z siedzibą w Warszawie zajmuje się działalnością maklerską Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.. Bank jest 100% akcjonariuszem Spółki.

Handlowy - Investments S.A. z siedzibą w Luksemburgu należy do grupy celowych spółek inwestycyjnych, poprzez które Bank i jego Grupa Kapitałowa prowadzi operacje kapitałowe. Bank jest 100% akcjonariuszem Spółki. Działalność Spółki finansowana jest przez Bank poprzez zwrotne dopłaty do kapitału, pożyczki podporządkowane, kredyty oraz z wypracowanych wyników finansowych spółek. W związku z zamiarem ograniczenia tej działalności przewiduje się, iż spółki inwestycyjne, w tym m.in. Handlowy - Investments S.A.. będą podlegały sukcesywnemu zbywaniu lub likwidacji. Według stanu na 31 grudnia 2009 roku Handlowy Investments S.A. posiadał portfel obejmujący akcje i udziały: Handlowy Investment II S.a.r.l. i Pol-Mot Holding S.A.

PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Warszawie to spółka ze 100% udziałem Banku, wchodząca w skład portfela do zbycia². Znajduje się na zaawansowanym etapie likwidacji.

b) są objęte konsolidacją proporcjonalną

W Grupie nie występują spółki objęte konsolidacją proporcjonalną.

c) pomniejszają fundusze własne Grupy

Następujące jednostki pomniejszają skonsolidowane fundusze własne:

- Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.
- Handlowy Investments II S.a.r.l
- Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A. w likwidacji.

Handlowy Inwestycje Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie oraz Handlowy Investments II S.a.r.l z siedzibą w Luksemburgu to spółki inwestycyjne (celowe), poprzez które Bank prowadzi operacje kapitałowe. Obecnie w portfelu Handlowy-Inwestycje Sp. z o.o. znajdują się udziały Handlowy Leasing Sp. z o.o. Działalność spółek finansowana jest poprzez zwrotne dopłaty do ich kapitału, pożyczki podporządkowane, kredyty oraz z wyników finansowych osiągniętych przez spółki. Handlowy Inwestycje Sp. z o.o. należy obecnie do portfela spółek strategicznych.

Spółka Handlowy Investments II S.a.r.l z siedzibą w Luksemburgu wchodzi w skład portfela spółek na sprzedaż. Obecnie w portfelu Handlowy Investments II S.a.r.l. znajdują się udziały Handlowy Investments S.A. W związku z zamiarem ograniczenia działalności inwestycyjnej Handlowy Investments II S.a.r.l przewiduje się w najbliższym czasie zbycie lub likwidację tej Spółki.

Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A. w likwidacji z siedzibą w Poznaniu, („BRC”) - spółka zależna Banku Handlowego w Warszawie S.A. (100% udziału w kapitale), nie prowadzi czynnej działalności operacyjnej. W dniu 2 marca 2009 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy BRC podjęło uchwałę o rozwiązaniu Spółki i postawieniu jej w stan dobrowolnej likwidacji. Plan dobrowolnej likwidacji Banku uzyskał akceptację Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 9 lipca 2009 r. Obecnie realizowane są kolejne fazy procesu likwidacji.

d) nie są ani konsolidowane, ani nie pomniejszają funduszy własnych

W Grupie nie występują jednostki, które nie są konsolidowane i nie pomniejszają funduszy własnych.

---

² Zgodnie z informacjami zawartymi w pkt. 10 niniejszego rozdziału, zaangażowania kapitałowe Grupy Banku Handlowego w Warszawie S.A. podzielone są na portfele zaangażowań strategicznych i zaangażowań do zbycia.

3) informacje o istotnych, istniejących lub przewidywanych przeszkodach natury prawnej lub praktycznej, w szybkim przekazaniu funduszy własnych albo spłacie zobowiązań między podmiotem dominującym a jego podmiotami zależnymi

Wszelkie transakcje wewnątrz Grupy, w tym spłata wzajemnych zobowiązań oraz przekazanie funduszy, odbywają się z zachowaniem przepisów prawa obowiązujących spółki, w tym w szczególności z zachowaniem zasad Kodeksu spółek handlowych oraz postanowień statutu.

W Grupie nie występują obecnie oraz zgodnie z najlepszą wiedzą nie przewiduje się wystąpienia istotnych przeszkód natury prawnej lub praktycznej w szybkim przekazywaniu funduszy własnych albo spłacie zobowiązań między podmiotem dominującym a podmiotami zależnymi.

4) łączna kwota niedoborów kapitału we wszystkich podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją oraz imienna lista tych podmiotów, przy czym niedobór kapitału jest rozumiany jako różnica między faktycznymi funduszami własnymi i minimalnym wymogiem kapitałowym

W Banku Rozwoju Cukrownictwa w likwidacji, spółce zależnej Banku Handlowego w Warszawie S.A. nie objętej konsolidacją nie występuje niedobór kapitału.

2. Informacje dotyczące funduszy własnych

1) podstawowe informacje dotyczące głównych właściwości i warunków odnoszących się do wszystkich pozycji i składników funduszy własnych

Zgodnie z art. 127 ustawy Prawo bankowe, fundusze własne banku obejmują:

- fundusze podstawowe banku,
- fundusze uzupełniające banku w kwocie nieprzewyższającej funduszy podstawowych banku.

Fundusze podstawowe obejmują:

- a) fundusze zasadnicze banku, które w Banku Handlowym w Warszawie S.A. stanowią wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy, kapitał zapasowy i kapitały rezerwowe,
- b) pozycje dodatkowe funduszy podstawowych, które stanowi:
  - fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
  - niepodzielony zysk z lat ubiegłych oraz
- c) pozycje pomniejszające fundusze podstawowe, które stanowią:
  - wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej oraz
  - inne pomniejszenia funduszy podstawowych banku, określone przez Komisję Nadzoru Finansowego

Fundusze uzupełniające obejmują:

- a) inne pozycje określone przez Komisję Nadzoru Finansowego w celu bezpiecznego prowadzenia działalności bankowej i prawidłowego zarządzania ryzykiem - niezrealizowane

zyski na instrumentach dłużnych lub kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży do wysokości 60% ich kwoty (przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym),
b) pomniejszenia funduszy uzupełniających, określone przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Pomniejszenia funduszy podstawowych i uzupełniających, określone przez Komisję Nadzoru Finansowego w ww. Uchwale obejmują:

- w przypadku funduszy podstawowych – niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży,
- w przypadku funduszy podstawowych i uzupełniających - zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe, instytucje kredytowe, banki krajowe, banki zagraniczne wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów oraz w postaci innego zaangażowania kapitałowego w składniki zaliczane do funduszy własnych lub kapitałów tych podmiotów, w tym dopłaty na rzecz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, według wartości bilansowej, w przypadku, gdy zaangażowanie to stanowi więcej niż 10% kapitału (funduszy własnych) tego podmiotu.

2) suma funduszy własnych oraz wartość poszczególnych składników i pomniejszeń funduszy podstawowych i uzupełniających określonych w art. 127 ustawy – Prawo bankowe i uchwale w sprawie funduszy własnych banków

Fundusze własne	w tys. zł
Fundusze podstawowe	4 329 257
- fundusze zasadnicze	5 320 893
kapitał zakładowy	522 638
kapitał zapasowy	3 030 546
kapitał rezerwowy łącznie z niepodzielonym zyskiem z lat ubiegłych	1 767 708
- fundusz ogólnego ryzyka	465 000
- pomniejszenia funduszy podstawowych	(1 456 636)
wartości niematerialne	(1 282 574)
niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	(107 881)
strata z lat ubiegłych, strata netto bieżącego okresu	(29 142)
zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe	(37 039)
Fundusze uzupełniające	-
- inne pozycje	19 856
niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	19 856
niezrealizowane zyski z instrumentów kapitałowych zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży	-
- pomniejszenia funduszy uzupełniających	(19 856)
zaangażowania kapitałowe w instytucje finansowe	(19 856)
Fundusze własne razem	4 329 257

Informacje na temat poszczególnych składników kapitałów przedstawione są szczegółowo w nocy 36 „Kapitały” do Roczego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku.

3) kwota kapitału krótkoterminowego oraz składniki zaliczone do kapitału krótkoterminowego określone zgodnie z § 5 ust. 1 uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków

Grupa nie korzysta z kapitału krótkoterminowego.

4) pozycje wymienione w § 2 ust. 1 pkt 3 i 4 uchwały w sprawie funduszy własnych banków

Grupa nie stosuje metody wewnętrznych ratingów, nie posiada również ekspozycji sekurytyzacyjnych.

5) dla banków, o których mowa w § 5 ust. 4 uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków – suma funduszy własnych i kapitału krótkoterminowego

Grupa nie korzysta z kapitału krótkoterminowego.

3. Informacje z zakresu przestrzegania wymogów kapitałowych, o których mowa w art. 128 ustawy - Prawo bankowe

1) opis metody stosowanej przez bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stanowiącego wsparcie bieżącej i przyszłej działalności banku

Grupa identyfikuje w swojej działalności i zarządza różnymi rodzajami ryzyka. Kapitał wewnętrzny to oszacowana przez Grupę wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Grupy.

Bank dostosowuje wielkość kapitału do poziomu i rodzaju ryzyka na jakie jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności działania. W tym celu Bank wdrożył proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP). W ramach procesu ICAAP Bank szacuje, alokuje i utrzymuje kapitał na poziomie zgodnym z profilem ryzyka i przyjętą deklaracją w zakresie ogólnego poziomu ryzyka (apetyt na ryzyko). Przyjęty apetyt na ryzyko ma zapewnić bezpieczeństwo prowadzonej działalności oraz umożliwić realizację celów strategicznych w zakresie dochodowości kapitału.

Ogólny poziom ryzyka jest definiowany poprzez określenie docelowej wartości regulacyjnego współczynnika wypłacalności. Ogólny poziom ryzyka jest ustalany corocznie w formie uchwały Rady Nadzorczej Banku na wniosek Zarządu. Zarząd na podstawie apetytu na ryzyko decyduje o wielkościach zagregowanych limitów na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne.

Zarząd Banku podejmuje decyzję, które z rodzajów ryzyka w działalności Banku uznaje za istotne dla celów zarządzania ryzykiem oraz procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego na kolejny rok.

Następujące rodzaje ryzyka zostały uznane jako istotne:

- ryzyko kredytowe i kontrahenta (ryzyko niewywiązania się dłużnika z zobowiązań),
- ryzyko operacyjne (obejmujące ryzyko prawne, utraty wizerunku oraz ryzyko systemowe),
- ryzyko rynkowe w księdze handlowej,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko nieosiągnięcia planowanych przychodów,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko płynności.

Wymogi kapitałowe na pokrycie tych ryzyk zostały oszacowane w oparciu o plan finansowy, przyjmując konserwatywne założenia i uwzględniając testy warunków skrajnych.

Za ocenę adekwatności kapitałowej odpowiada Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem. Komitet ten sprawuje nadzór nad zgodnością z ustalonym przez Radę Nadzorczą Banku ogólnym poziomem ryzyka oraz monitoruje prognozy w zakresie adekwatności kapitałowej.

Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem dokonuje, nie rzadziej niż raz w roku, oceny adekwatności przyjętych rozwiązań w ramach procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego do aktualnego charakteru, skali i złożoności działalności Banku. Wnioski z przeglądu są przedkładane do akceptacji Zarządowi Banku.

Okresowy raport dotyczący oszacowania i wykorzystania kapitału wewnętrznego i regulacyjnego jest przekazywany do wiadomości Rady Nadzorczej Banku.

2) w przypadku banku stosującego metodę standardową do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z załącznikiem nr 4 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków podaje się kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem oddzielnie dla każdej z klas ekspozycji określonych w § 20 ust. 1 załącznika nr 4 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków

Klasa ekspozycji	Wymogi kapitałowe w tys. zł
Rządy i banki centralne	4 686
Samorządy terytorialne i władze lokalne	3 199
Organy administracji i podmioty nie prowadzące działalności gospodarczej	911
Banki wielostronnego rozwoju	0
Organizacje międzynarodowe	0
Instytucje - banki	139 679
Przedsiębiorstwa	754 686
Detaliczne	471 391
Zabezpieczenie na nieruchomościach	9 307
Przeterminowane	54 059
Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	2 478
Obligacje zabezpieczone	0
Krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorców	0
Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0
Pozostałe	93 702
Razem	1 534 098

3) w przypadku banku stosującego metodę wewnętrznych ratingów do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z załącznikiem nr 5 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków, podaje się kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem oddzielnie dla każdej z klas ekspozycji określonych w § 6 ust. 1 załącznika nr 5 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków

Grupa nie stosuje metody wewnętrznych ratingów.

4) kwota minimalnych wymogów kapitałowych, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2 – 5 uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków, łącznie oraz oddzielnie dla każdego rodzaju ryzyka

Wymóg kapitałowy z tytułu	Wartość wymogu w tys. zł
ryzyka kredytowego	1 402 957
ryzyka kredytowego kontrahenta	131 141
ryzyka rozliczenia – dostawy	31 208
ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych	1 157
ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych	3 259
ryzyka walutowego	-
ryzyka operacyjnego	345 885
ryzyka ogólnego stóp procentowych	102 356
przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	54 386
przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	-
inne rodzaje ryzyka	-
Wymogi kapitałowe - razem	2 072 350

* z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta

5) kwota minimalnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego określonego zgodnie z załącznikiem nr 14 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków - oddzielnie dla każdej z zastosowanych metod.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczony metodą standardową wynosi 345 884 603 zł.

4. Informacje z zakresu ryzyka kredytowego i ryzyka rozmycia

1) definicje należności przeterminowanych i z rozpoznaną utratą wartości - stosowane dla celów rachunkowości

Należności z rozpoznaną utratą wartości obejmują te ekspozycje, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości oraz wartość bieżąca oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych jest mniejsza od wartości bilansowej należności. Przesłanki utraty wartości należności opisane są w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku, w nocy objaśniającej nr 2 „Znaczące zasady rachunkowości”

Odpisów z tytułu utraty wartości należności z utratą wartości dokonuje się w zależności od podejścia do zarządzania ryzykiem kredytowym:

- dla należności indywidualnie istotnych - w kwocie różnica między wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą przewidywanych do otrzymania przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze spodziewanych spłat przez kredytobiorcę, z

- tytułu realizacji zabezpieczeń lub sprzedaży wierzytelności. Przyszłe przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej efektywną stopą procentową instrumentu,
- dla należności indywidualnie nieistotnych – odpis obliczany jest na bazie oceny portfelowej opartej o historyczne doświadczenia dotyczące strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Dla celów rachunkowości Grupa przyjmuje, że należności przeterminowane obejmują wszystkie ekspozycje, dla których wystąpiło opóźnienie w spłacie kapitału bądź odsetek w stosunku do terminu określonego w umowie.

2) opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw

Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw znajduje się w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku, w nocie objaśniającej nr 2 „Znaczące zasady rachunkowości”.

3) łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych), bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy

Klasa ekspozycji	Ekspozycje netto po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw w tys. zł*	Średnia kwota ekspozycji po uwzględnieniu korekt wartości i rezerw w tys. zł **
Rządy i banki centralne	13 921 443	14 310 141
Samorządy terytorialne i władze lokalne	299 986	290 825
Organy administracji i podmioty nie prowadzące działalności gospodarczej	23 489	31 819
Banki wielostronnego rozwoju	38	38
Organizacje międzynarodowe	0	0
Instytucje - banki	5 592 327	5 136 761
Przedsiębiorstwa	16 079 413	18 135 012
Detaliczne	10 405 942	10 222 211
Zabezpieczenie na nieruchomościach	193 348	197 367
Przeterminowane	586 722	496 404
Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	24 140	17 011
Obligacje zabezpieczone	0	0
Krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorców	0	0
Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0
Pozostałe	6 083 193	7 879 181
Razem	53 210 041	56 716 770

* W tym z tytułu zobowiązań pozabilansowych 13 707 112 tys. zł.

**Średnia arytmetyczna liczona na stanach kwartalnych w roku 2009.

4) struktura geograficzna ekspozycji w rozbiciu na obszary ważne pod względem istotnych klas ekspozycji wraz z dodatkowymi informacjami, jeżeli są istotne

Działalność Grupy prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na istotne ekspozycje w klasach: rządy i banki centralne oraz instytucje-banki, oraz na fakt, że wiele przedsiębiorstw posiada centrale w Warszawie obserwuje się naturalną koncentrację ekspozycji w województwie mazowieckim. Ponadto w przypadku ekspozycji detalicznych obserwujemy naturalną koncentrację w województwach o największej liczbie mieszkańców tj. w województwie mazowieckim oraz śląskim.

Biorąc powyższe pod uwagę poziom ryzyka koncentracji geograficznej został oceniony przez bank jako mało istotny. W związku z tym zdecydowano o odstąpieniu od prezentacji struktury geograficznej ekspozycji.

5) struktura branżowa ekspozycji lub w podziale według typu kontrahenta, w rozbiciu na klasy ekspozycji, wraz z dodatkowymi informacjami, jeżeli są istotne

Strukturę ekspozycji bilansowej i udzielonych zobowiązań pozabilansowych w podziale według typu kontrahenta, w rozbiciu na klasy ekspozycji przedstawia poniższa tabela:

Typ Kontrahenta	Klasa ekspozycji	Wartość netto w tys. zł
Banki	Instytucje - banki	5 592 327
	Banki wielostronnego rozwoju	38
Osoby fizyczne	Detaliczne	10 200 850
	Zabezpieczenie na nieruchomościach	193 348
	Przeterminowane	180 526
Pozostałe aktywa	Pozostałe	6 083 193
Przedsiębiorstwa	Przedsiębiorstwa	16 079 413
	Przeterminowane	406 196
	Detaliczne	205 092
	Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	24 140
Sektor budżetowy	Rządy i banki centralne	13 921 443
	Samorządy terytorialne i władze lokalne	299 986
	Organy administracji i podmioty nie prowadzące działalności gospodarczej	23 489
Razem		53 210 041

6) struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji, wraz z dodatkowymi informacjami, jeżeli są istotne

Poniższa tabela prezentuje należności bilansowe - kredytowe, zaprezentowane brutto, bez odsetek i prowizji.

Okresy zapadalności	Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji kredytowych w tys. zł
do 1 miesiąca	Detaliczne	1 858 317
	Instytucje - banki	3 367 494
	Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	3 515
	Przedsiębiorstwa	3 317 158
	Przeterminowane	698 409
	Rządy i banki centralne	3 635 242
Razem do 1 miesiąca		12 880 135
1-3 miesiący	Detaliczne	14 198
	Instytucje - banki	38 418
	Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	539
	Przedsiębiorstwa	180 333
	Przeterminowane	17 573
Razem 1-3 miesiący		251 061
3-6 miesiący	Detaliczne	36 229
	Instytucje - banki	22 080
	Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	1 714
	Przedsiębiorstwa	267 305
	Przeterminowane	30 298
Razem 3-6 miesiący		357 627
6-12 miesiący	Detaliczne	112 465
	Instytucje - banki	533
	Przedsiębiorstwa	222 173
	Przeterminowane	115 494
	Rządy i banki centralne	57
Razem 6-12 miesiący		450 723

Okresy zapadalności	Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji kredytowych w tys. zł
powyżej 12 miesięcy	Detaliczne	3 400 257
	Instytucje - banki	33 325
	Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	2 598
	Przedsiębiorstwa	2 705 864
	Przeterminowane	1 118 467
	Rządy i banki centralne	11
	Samorządy terytorialne i władze lokalne	80 812
	Zabezpieczenie na nieruchomościach	193 329
	Razem powyżej 12 miesięcy	7 534 663
Razem	21 474 209	

7) w rozbiciu na istotne branże lub typy kontrahentów kwoty:

a) ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości,

b) salda korekt wartości i rezerw według stanu na koniec i początek okresu.

Wartość brutto ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości w rozbiciu na typy kontrahentów według stanu na 31 grudnia 2009 r.

Typ kontrahenta	Wartość ekspozycji brutto w tys. zł*
Przedsiębiorstwa	1 622 048
Osoby fizyczne	635 665
Razem	2 257 713

Ekspozycje bilansowe wraz z odsetkami

Salda rezerw według stanu na 31 grudnia 2009 r. oraz 31 grudnia 2008 r.

Typ kontrahenta	Salda rezerw w tys. zł	
	2009-12-31	2008-12-31
Przedsiębiorstwa	895 781	1 148 334
Osoby fizyczne	565 131	314 934
Banki	766	1 469
Sektor budżetowy	77	55
Razem	1 461 755	1 464 792

Powyższa tabela prezentuje wysokość utraty wartości na należności bilansowe, bez odsetek.

8) kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości, w podziale na istotne obszary geograficzne, obejmujące w miarę możliwości kwoty korekt wartości i rezerw związane z każdym obszarem geograficznym

Działalność Grupy prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na istotne ekspozycje w klasach: rządy i banki centralne oraz instytucje-banki, oraz na fakt, że wiele przedsiębiorstw posiada centrale w Warszawie obserwuje się naturalną koncentrację ekspozycji w województwie mazowieckim. Ponadto w przypadku ekspozycji detalicznych obserwujemy naturalną koncentrację w województwach o największej liczbie mieszkańców tj. w województwie mazowieckim oraz śląskim.

Biorąc powyższe pod uwagę poziom ryzyka koncentracji geograficznej został oceniony przez bank jako mało istotny. W związku z tym zdecydowano o odstąpieniu od prezentacji struktury geograficznej ekspozycji.

9) uzgodnienie zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości

Uzgodnienie zmian stanów korekt wartości i rezerw z tytułu ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości znajdują się w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku, w nocie objaśniającej nr 24 „Utrata wartości kredytów, pożyczek i innych należności”.

5. Informacje z zakresu ryzyka kredytowego kontrahenta

Ryzyko kontrahenta powstaje w wyniku zawierania transakcji terminowych i pochodnych oraz transakcji na rynkach kapitałowych. Grupa definiuje ryzyko kontrahenta jako ryzyko przedrozliczeniowe i ryzyko rozliczeniowe.

Ryzyko przedrozliczeniowe to szacunkowa kwota transakcji, jaką kontrahent może być winien w czasie jej trwania. O ile jest to praktycznie możliwe wielkość ekspozycji przedrozliczeniowej jest określana przy wykorzystaniu symulacji potencjalnej ekspozycji, w innych przypadkach określa się ją na podstawie kwoty nominału transakcji, mnożnika ryzyka kredytowego oraz kosztu zastąpienia. Ta druga metoda stosowana jest dla celów wyznaczania wymogu kapitałowego.

Ryzyko rozliczeniowe powstaje, kiedy Grupa jako strona transakcji wymienia papiery wartościowe lub płatności pieniężne z kontrahentem w dacie waluty i nie jest w stanie sprawdzić czy wpłynęła zapłata kontrahenta lub czy kontrahent zrealizował swoją stronę transakcji.

1) opis metodologii stosowanej do przypisania kapitału wewnętrznego i limitów kredytowych dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta

Grupa zarządza ryzykiem przedrozliczeniowym i rozliczeniowym przez ustalanie odpowiednich limitów w ramach procesu kredytowego. Limity przedrozliczeniowe kontrahenta określają między innymi okresy trwania transakcji oraz dopuszczalne rodzaje transakcji. Uzależnione są one od oceny zdolności kredytowej klienta, jego sytuacji finansowej oraz potrzeb produktowych.

Podobnie Grupa zarządza ryzykiem rozliczeniowym przez ustalanie odpowiednich limitów w ramach procesu kredytowego.

Informacje w zakresie metodologii stosowanej do przypisania kapitału wewnętrznego zawarte są pkt. 3 ppkt. 1 niniejszego rozdziału, „Opis metody stosowanej przez bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stanowiącego wsparcie bieżącej i przyszłej działalności banku”.

2) opis zasad polityki w zakresie zabezpieczeń kredytowych i tworzenia rezerw kredytowych oraz narażenia na ryzyko niekorzystnej zmiany wartości zabezpieczenia

Grupa stosuje zróżnicowane zasady w zakresie zabezpieczeń wymaganych w zależności od segmentu biznesowego reprezentowanego przez kontrahenta. Najczęstszym zabezpieczeniem ryzyka kredytowego kontrahenta jest depozyt zabezpieczający (margining). W tego rodzaju kontraktach wysokość depozytu gotówkowego jest uzależniona od różnicy pomiędzy aktualną wyceną kontraktu a ustalonym limitem. Nie występuje w tym przypadku ryzyko niekorzystnej zmiany wartości zabezpieczenia. Dodatkowo ryzyko ograniczane jest przez stosowanie standardowych umów ramowych (opartych o standard ISDA).

W odniesieniu do większości transakcji Grupa stosuje zasadę „delivery versus payment” (DVP), w ramach której ryzyko rozliczeniowe jest ograniczone poprzez wstrzymanie zapłaty kontrahentowi dopóki Grupa nie potwierdzi, że na jego konto wpłynęła płatność lub kontrahent zrealizował swoją stronę transakcji.

3) dodatnia wartość godziwa brutto kontraktów, korzyści z saldowania, bieżącej ekspozycji kredytowej, ustanowionego zabezpieczenia oraz wartości netto ekspozycji kredytowej z tytułu instrumentów pochodnych, przy czym wartość netto ekspozycji kredytowej z tytułu instrumentów pochodnych stanowi ekspozycję z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych po uwzględnieniu korzyści z prawnie obowiązujących umów saldowania jak i umów dotyczących zabezpieczenia kredytowego

	w tys. zł
Dodatnia wycena brutto	3 093 849
Korzyści z saldowania (zmiana wartości ekwiwalentu bilansowego)	2 932 552
Wartość netto ekspozycji kredytowej (wartość ekwiwalentu bilansowego)	2 828 351
Bieżąca ekspozycja kredytowa	5 088 370

4) zasady ustalania wartości ekspozycji zgodnie z przyjętą metodą, w zależności od dokonanego wyboru

W celu ustalania wartości ekspozycji Grupa stosuje miary ustalone dla metody wyceny rynkowej zgodnie z Załącznikiem nr 16 do Uchwały KNF nr 380/2008 w sprawie adekwatności kapitałowej banków.

5) wartość referencyjna zabezpieczających kredytowych transakcji pochodnych i rozkład bieżącej ekspozycji kredytowej według typów

Grupa nie stosuje zabezpieczających kredytowych transakcji pochodnych.

6) kredytowe transakcje pochodne (referencyjne) w podziale na transakcje zawarte w celach związanych z własnym portfelem kredytowym, w tym stanowiące nierzeczywistą ochronę kredytową oraz na transakcje zawarte na zlecenie klientów i transakcje spekulacyjne, z dalszym rozbięciem na zabezpieczenie zakupione i sprzedane w ramach każdej grupy produktów

Grupa nie stosuje zabezpieczających kredytowych transakcji pochodnych.

7) oszacowanie współczynnika α , jeśli bank uzyskał zgodę od władz nadzorczych na szacowanie α

Grupa nie stosuje współczynnika α .

6. Informacje z zakresu stosowania metody standardowej do wyliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem (dla każdej z klas ekspozycji)

1) nazwy zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych, z których ocen korzysta bank oraz przyczyny ewentualnych zmian w tym zakresie

Zapisy uchwały KNF nr 380/2008 oraz wewnętrznych polityk kredytowych Banku Handlowego w Warszawie S.A. regulują stosowanie przez Grupę ratingów zewnętrznych oraz określają nazwy zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej, których ratingi mogą zostać wykorzystane. Obecnie Grupa wykorzystuje informacje o ratingach wystawionych przez agencje Moody's, Standard and Poors oraz Fitch. Ratingi z tych trzech agencji służą kalkulacji i raportowaniu wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego według metody standardowej. Obecnie Grupa nie wykorzystuje ocen agencji kredytów eksportowych.

2) klasy ekspozycji, dla których stosowane są oceny wiarygodności kredytowej przyznawane przez każdą z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych

Klasy ekspozycji, dla których stosowane są oceny wiarygodności kredytowej emitowane przez wymienione wyżej agencje:

- 1) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych;
- 2) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych;
- 3) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej;
- 4) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec wielostronnych banków rozwoju;
- 5) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji;
- 6) ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców;
- 7) ekspozycje krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorców;

3) opis procesu stosowanego do przenoszenia oceny emitenta i emisji na pozycje spoza portfela handlowego

Grupa stosuje oceny kredytowe emisji i emitenta zgodnie z Uchwałą nr 380/2008 Komisji Nadzoru Finansowego. W konsekwencji dla ekspozycji, gdzie dany program emisji lub instrument, z którym jest związana ekspozycja, posiada ocenę kredytową, ocenę tą Grupa wykorzystuje do określenia wagi ryzyka tej ekspozycji. W przeciwnym wypadku, jeżeli nie istnieje żadna ocena kredytowa dotycząca bezpośrednio określonej ekspozycji, istnieje natomiast ocena konkretnego programu emisji lub instrumentu, z którym ekspozycja nie jest związana, lub też istnieje ogólna ocena kredytowa tego emitenta, Grupa stosuje jedną z tych ocen pod warunkiem, że wskazuje ona wyższą wagę niż ta, która odnosiłaby się do ekspozycji nieposiadających oceny kredytowej lub wskazuje ona niższą wagę ryzyka, a rozpatrywana ekspozycja charakteryzuje się równym lub wyższym stopniem uprzywilejowania niż dany program emisji lub instrument lub odpowiednio niezabezpieczone ekspozycje uprzywilejowane tego emitenta.

4) przyporządkowanie ocen wiarygodności kredytowej przyznanych przez każdą z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych do odpowiednich stopni wiarygodności kredytowej określonych w załączniku nr 4 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków, przy czym nie ma obowiązku ogłaszania tej informacji, jeśli bank stosuje standardowy system przyporządkowania ocen, wskazany w załączniku nr 4 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków oraz w uchwale Komisji Nadzoru Finansowego wydanej na podstawie art. 128 ust. 6 pkt 6 ustawy - Prawo bankowe

Przyporządkowanie ocen wiarygodności kredytowej przyznanych przez każdą z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej i agencji kredytów eksportowych do odpowiednich stopni wiarygodności kredytowej:

Rodzaj Ratingu	Agencja Ratingowa	Rating	Stopień jakości kredytowej	Agencja Ratingowa	Rating	Stopień jakości kredytowej	Agencja Ratingowa	Rating	Stopień jakości kredytowej
Ratingi Długoterminowe	S&P(0002)	AAA	1	Fitch(0004)	AAA	1	Moody's(0001)	Aaa	1
	S&P	AA+	1	Fitch	AA+	1	Moody's	Aa1	1
	S&P	AA	1	Fitch	AA	1	Moody's	Aa2	1
	S&P	AA-	1	Fitch	AA-	1	Moody's	Aa3	1
	S&P	A+	2	Fitch	A+	2	Moody's	A1	2
	S&P	A	2	Fitch	A	2	Moody's	A2	2
	S&P	A-	2	Fitch	A-	2	Moody's	A3	2
	S&P	BBB+	3	Fitch	BBB+	3	Moody's	Baa1	3
	S&P	BBB	3	Fitch	BBB	3	Moody's	Baa2	3
	S&P	BBB-	3	Fitch	BBB-	3	Moody's	Baa3	3
	S&P	BB+	4	Fitch	BB+	4	Moody's	Ba1	4
	S&P	BB	4	Fitch	BB	4	Moody's	Ba2	4
	S&P	BB-	4	Fitch	BB-	4	Moody's	Ba3	4
	S&P	B+	5	Fitch	B+	5	Moody's	B1	5
	S&P	B	5	Fitch	B	5	Moody's	B2	5
	S&P	B-	5	Fitch	B-	5	Moody's	B3	5
	S&P	CCC+	6	Fitch	CCC+	6	Moody's	Caa1	6
	S&P	CCC	6	Fitch	CCC	6	Moody's	Caa2	6
	S&P	CCC-	6	Fitch	CCC-	6	Moody's	Caa3	6
	S&P	CC	6	Fitch	CC	6	Moody's	Ca	6
S&P	C	6	Fitch	C	6	Moody's	C	6	
S&P	D	6	Fitch	D	6				
				Fitch	RD	6			
Ratingi Krótkoterminowe	S&P	A-1+	1	Fitch	F1+	1			
	S&P	A-1	1	Fitch	F1	1	Moody's	P-1	1
	S&P	A-2	2	Fitch	F2	2			
	S&P	A-3	3	Fitch	F3	3	Moody's	P-2	2
	S&P	B	4	Fitch	B	4	Moody's	P-3	3
	S&P	B-1	4	Fitch	C	4	Moody's	NP	4
	S&P	B-2	4	Fitch	D	4			
	S&P	B-3	4	Fitch	RD	4			
	S&P	C	4						
	S&P	D	4						

5) wartość ekspozycji przed i po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka kredytowego dla każdego stopnia wiarygodności kredytowej ustalonego dla metody standardowej oraz pozycji, które stanowią pomniejszenia funduszy własnych

Stopień wiarygodności kredytowej	Wartość ekspozycji przed zastosowaniem technik ograniczania ryzyka kredytowego w tys. zł.	Wartość ekspozycji po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka kredytowego w tys. zł.
1	104 113	104 113
2	9 119 070	7 157 795
3	1 270 857	1 270 439
4	306 050	306 050
5	93	93
6	857	857
brak ratingu	42 409 001	42 294 703
Razem	53 210 041	51 134 050

Pomniejszenia funduszy własnych (w tys. zł)

Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe		1 282 574
	- z tytułu wartości niematerialnych wycenionych według wartości bilansowej	1 282 574
	w tym: wartość firmy	1 245 976
Zmniejszenia podstawowych i uzupełniających funduszy własnych		56 895
	- z tytułu zaangażowania kapitałowego w jednostkach finansowych	56 895
	w tym:	
	Zaangażowania kapitałowe banku w instytucje finansowe, instytucje kredytowe, banki krajowe, banki zagraniczne wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów w przypadku, gdy zaangażowanie to stanowi więcej niż 10% kapitału (funduszy własnych) tego podmiotu	52 992
	Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A.	40 738
	Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.	5 119
	Handlowy Investments II S.a.r.l.	7 135
	Zaangażowania kapitałowe banku w instytucje finansowe, instytucje kredytowe, banki krajowe i zagraniczne w postaci innego zaangażowania kapitałowego w składniki zaliczane do funduszy własnych lub kapitałów tych podmiotów, w tym dopłaty na rzecz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, według wartości bilansowej w przypadku, gdy zaangażowanie to stanowi więcej niż 10% kapitału (funduszy własnych) tego podmiotu	3 903
	Handlowy Inwestycje Sp. z o.o. - Dotacje do spółek	3 903
Razem		1 339 469

7. Informacje z zakresu obliczania kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem metodą wewnętrznych ratingów

Grupa nie stosuje metody wewnętrznych ratingów.

8. Informacje w zakresie stosowania w wyliczaniu wymogów kapitałowych metody wartości zagrożonej

Grupa nie stosuje metody wartości zagrożonej w wyliczaniu wymogów kapitałowych.

9. Informacje w zakresie ryzyka operacyjnego

1) stosowane metody wyliczania wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego

Grupa stosuje metodę standardową do wyliczania wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego.

2) w przypadku stosowania metod zaawansowanego pomiaru zgodnie z § 34-67 załącznika nr 14 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków – opis metodologii, włącznie z omówieniem odpowiednich wewnętrznych i zewnętrznych czynników uwzględnionych przy stosowanej metodzie. W przypadku częściowego zastosowania metody - omówienie i zakres stosowanych metod

Grupa nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru.

10. Informacje w zakresie ekspozycji kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

1) podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) oraz opis stosowanych zasad rachunkowości i metod wyceny, w tym podstawowe założenia i praktyki mające wpływ na wycenę oraz opis wszelkich istotnych zmian tych praktyk

Zaangażowania kapitałowe Banku dzielą się na portfel zaangażowań strategicznych i portfel zaangażowań do zbycia. Inwestycje strategiczne obejmują podmioty prowadzące działalność w sektorze finansowym, dzięki którym Bank poszerza swoją ofertę produktową, a także zwiększa prestiż i wzmacnia pozycję konkurencyjną na rynku usług finansowych w Polsce. Portfel zaangażowań strategicznych obejmuje również spółki infrastrukturalne prowadzące działalność na rzecz sektora finansowego, których Bank nie kontroluje, ale które posiadają strategiczne znaczenie dla Banku ze względu na prowadzone przez nie operacje.

Spółki do zbycia to podmioty, w których zaangażowanie Banku nie ma charakteru strategicznego i obejmują one zarówno same spółki posiadane przez Bank bezpośrednio jak i pośrednio. Niektóre spółki do zbycia stanowią zaangażowania restrukturyzowane, które pochodzą z operacji polegających na konwersji wierzytelności na udziały kapitałowe.

Szczegółowe informacje na temat podziału portfela inwestycji kapitałowych Grupy ze względu na cel nabycia znajduje się w Sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w 2009 roku, w rozdziale V punkt nr 7 „Zaangażowania kapitałowe Grupy”.

Opis stosowanych zasad rachunkowości oraz metod wyceny ekspozycji kapitałowych znajduje się w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku, w nocie objaśniającej nr 2 „Znaczące zasady rachunkowości”.

2) wartość bilansowa, wartość godziwa i dla papierów wartościowych notowanych na giełdzie porównanie ceny rynkowej z wartością godziwą, jeśli te wielkości różnią się istotnie

Informacje na temat wartości bilansowej i wartości godziwej ekspozycji kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym znajdują się w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku, w nocie objaśniającej nr 38 „Wartość godziwa”.

3) rodzaje, charakter i kwoty ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych w podziale na: papiery notowane na giełdzie, odpowiednio zdywersyfikowane portfele papierów wartościowych niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych oraz inne ekspozycje

Wartość ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych w podziale na papiery notowane na giełdzie i portfele papierów wartościowych niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych znajduje się w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku, w notach objaśniających nr 21 „Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności” oraz nr 22 „Pozostałe inwestycje kapitałowe”.

4) zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w danym okresie

Wartość zrealizowanych zysków lub strat ze sprzedaży i likwidacji ekspozycji kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym znajduje się w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku, w nocie objaśniającej nr 9 „Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych”.

5) kwota ogółem niezrealizowanych zysków i strat, łączne niezrealizowane zyski i straty z przeszacowania oraz inne pozycje o podobnym charakterze zaliczone do funduszy podstawowych lub uzupełniających

Wszystkie pozycje zaliczane do funduszy podstawowych i uzupełniających zgodnie z art. 127 ustawy – Prawo bankowe i uchwały w sprawie funduszy własnych banków przedstawiono szczegółowo w pkt. 2 ppkt. 2 niniejszego dokumentu.

11. Informacje w zakresie narażenia na ryzyko stopy procentowej pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

1) charakter ryzyka stopy procentowej, podstawowe założenia (w tym założenia dotyczące przyszłych wcześniejszych spłat kredytów oraz zachowania depozytów o nieustalonym terminie wymagalności) oraz częstotliwość pomiaru ryzyka stopy procentowej

2) zmiana wyniku finansowego, zdyskontowanej wartości ekonomicznej lub innych miar stosowanych do oceny skutków szokowych spadków lub wzrostów stóp procentowych obliczonych zgodnie z metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowaną przez bank, w podziale na poszczególne waluty

Informacje na temat ryzyka stopy procentowej portfela bankowego zostały omówione szczegółowo w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku, w nocie 47 „Zarządzanie ryzykiem”.

12. Informacje w zakresie obliczania wymogów kapitałowych na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważone ryzykiem

Grupa nie posiada ekspozycji sekurytyzacyjnych.

13. Informacje dotyczące stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego

1) politykę i procedury dotyczące saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych, wraz ze wskazaniem, w jakim stopniu bank je stosuje

Na potrzeby wyliczenia ekwiwalentu bilansowego transakcji pochodnych dla celów określenia wymogu kapitałowego Grupa dokonuje saldowania ekspozycji (nettingu) pozabilansowych transakcji pochodnych zawartych z Citibank N.A. (London Branch) w ramach głównych grup produktowych. Transakcje te są objęte umową ramową ISDA Master Agreement zawartą pomiędzy Bankiem Handlowym w Warszawie S.A. a Citibank N.A..

Podstawą stosowania kompensowania było spełnienie warunków formalno-prawnych wymienionych w par. 75 Załącznika 16 do Uchwały KNF 380/2008 z dnia 17 grudnia 2008 r., które muszą być spełnione, aby kompensowanie umowne uznać za ograniczające ryzyko.

W szczególności Grupa wdrożyła proces monitorowania przepisów w zakresie kompensacji, który ma na celu zapewnienie prawidłowego nadzorowania zmian w zakresie obowiązujących przepisów prawa regulujących zagadnienie kompensowania umownego, zgodnie z wymogami określonymi ww. załączniku.

2) politykę i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami oraz głównych rodzajów zabezpieczeń kredytowych przyjmowanych przez bank

Informacje na temat polityki w zakresie zarządzania i wyceny zabezpieczeń zostały omówione szczegółowo w Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku, w nocie 47 „Zarządzanie ryzykiem”.

3) główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa

Grupa nie stosuje gwarancji jako technik ograniczania ryzyka kredytowego dla celów wyliczenia adekwatności kapitałowej, nie ma również w swoim portfelu kredytowych instrumentów pochodnych.

4) informację o koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w zakresie zastosowanych instrumentów ograniczania ryzyka

Grupa nie stosuje gwarancji jako technik ograniczania ryzyka kredytowego dla celów wyliczenia adekwatności kapitałowej, nie ma również w swoim portfelu kredytowych instrumentów pochodnych.

5) w przypadku banku wyliczającego kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem przy zastosowaniu metody standardowej zgodnie z załącznikiem nr 4 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków lub metody wewnętrznych ratingów zgodnie z załącznikiem nr 5 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków, ale nie stosującego własnych szacunków straty z tytułu niewykonania zobowiązań (LGD) oraz współczynników konwersji do poszczególnych klas ekspozycji - oddzielnie dla każdej klasy ekspozycji - całkowitą wartość ekspozycji (po zastosowaniu, w miarę stosowności, saldowania ekspozycji bilansowych lub pozabilansowych) zabezpieczoną przez uznane zabezpieczenia finansowe lub inne uznane zabezpieczenia, po uwzględnieniu korekt z tytułu zmienności

Całkowita wartość ekspozycji zabezpieczona przez uznane zabezpieczenia finansowe lub inne uznane zabezpieczenia, według klas ekspozycji, po uwzględnieniu korekt z tytułu zmienności

Typ ekspozycji	Klasa ekspozycji	Zabezpieczenia gotówkowe w tys. zł.	Zabezpieczenia papierami wartościowymi w tys. zł.	Kwota zabezpieczenia razem w tys. zł.
Pozycje bilansowe i pozabilansowe	Rządy i banki centralne	418	0	418
	Przedsiębiorstwa	92 960	0	92 960
	Przeterminowane	9 790	0	9 790
Transakcje papierami wartościowymi*	Rządy i banki centralne	980 446	0	980 446
	Przedsiębiorstwa	0	980 830	980 830
	Instytucje - banki	0	11 548	11 548
Razem		1 083 614	992 378	2 075 992

* w szczególności transakcje repo i reverse repo

6) w przypadku banku wyliczającego kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem przy zastosowaniu metody standardowej lub metody IRB - oddzielnie dla każdej klasy ekspozycji - całkowitą wartość ekspozycji (po zastosowaniu saldowania, jeżeli występuje - ekspozycji bilansowych i pozabilansowych) zabezpieczoną gwarancją lub kredytowymi instrumentami pochodnymi; dla ekspozycji kapitałowych wymóg ten stosuje się do każdej z metod określonych w § 45-59 załącznika nr 5 do uchwały w sprawie adekwatności kapitałowej banków

Grupa nie stosuje gwarancji jako technik ograniczania ryzyka kredytowego dla celów wyliczenia adekwatności kapitałowej, nie ma również w swoim portfelu kredytowych instrumentów pochodnych.

podpisy Członków Zarządu

18.05.2010 roku ..... Data	Sławomir S. Sikora ..... Imię i nazwisko	Prezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
18.05.2010 roku ..... Data	Michał H. Mrożek ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
18.05.2010 roku ..... Data	Sonia Wędrychowicz- Horbatowska ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
18.05.2010 roku ..... Data	Witold Zieliński ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis
18.05.2010 roku ..... Data	Iwona Dudzińska ..... Imię i nazwisko	Członek Zarządu ..... Stanowisko/funkcja	..... Podpis